

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN

1. Tên học phần: KỸ THUẬT BONSAI (BONSAI TECHNIQUES)

- Mã số học phần : NN193
- Số tín chỉ học phần : 2 tín chỉ
- Số tiết học phần : 20 tiết lý thuyết, 20 tiết thực hành

2. Đơn vị phụ trách học phần:

- Bộ môn : Sinh lý – Sinh hóa
- Khoa/Viện/Trung tâm/Bộ môn: Khoa Nông nghiệp và Sinh học ứng dụng

3. Điều kiện tiên quyết: Thỏ nhưỡng B NN131, Nông hóa NN132, Sinh lý thực vật A NN128.

4. Mục tiêu của học phần: Giúp sinh viên tìm hiểu về nguồn gốc và sự phát triển của nghệ thuật Bonsai, nắm được kiến thức cơ bản về các dáng thế, các phong cách nghệ thuật Bonsai trên thế giới. Sinh viên được trang bị các kỹ thuật cắt tỉa, uốn nắn, chế tác cây Bonsai, nắm được kỹ thuật trồng và chăm sóc Bonsai.

4.1. Kiến thức:

- 4.1.1. Kiến thức về nguồn gốc và sự phát triển của nghệ thuật Bonsai.
- 4.1.2. Kiến thức về các dáng thế cơ bản và các phong cách nghệ thuật Bonsai trên thế giới.
- 4.1.3. Kiến thức về kỹ thuật cắt tỉa, uốn nắn, sửa chữa các khuyết tật.
- 4.1.4. Kiến thức về kỹ thuật chế tác Bonsai.
- 4.1.5. Kiến thức về kỹ thuật trồng và cách chăm sóc cây Bonsai.
- 4.1.6. Kiến thức về nguồn gốc Kiểng cổ, kỹ thuật trồng và chăm sóc Kiểng cổ.

4.2. Kỹ năng:

- 4.2.1. Biết nhận xét, phân tích và đánh giá về nghệ thuật của cây Bonsai.
- 4.2.2. Nắm được các kỹ thuật cơ bản để tạo được một cây Bonsai hoàn chỉnh.
- 4.2.3. Nắm được cách chăm sóc cây Bonsai dựa vào đặc tính sinh lý cây trồng.

4.3. Thái độ:

- 4.3.1. Mong muốn sinh viên hài lòng với các kiến thức được cung cấp
- 4.3.2. Mong muốn sinh viên hài lòng với phương pháp giảng dạy

5. Mô tả tóm tắt nội dung học phần:

Môn học KỸ THUẬT TRỒNG BONSAI là môn học giúp sinh viên trang bị kiến thức về nghệ thuật Bonsai, kỹ thuật chế tác, kỹ thuật trồng và cách chăm sóc cây Bonsai.

CHƯƠNG 1: ĐẠI CƯƠNG VỀ BONSAI

CHƯƠNG 2: HÌNH THÁI VÀ CẤU TẠO CÂY BONSAI

CHƯƠNG 3: PHÂN LOẠI VÀ QUY ƯỚC THẨM MỸ TRONG NGHỆ THUẬT BONSAI

CHƯƠNG 4: KỸ THUẬT CẮT TỈA CÂY BONSAI

CHƯƠNG 5: KỸ THUẬT UỐN NẮN CÂY BONSAI

CHƯƠNG 6: KỸ THUẬT LÃO HÓA CÂY BONSAI

CHƯƠNG 7: NGUỒN CUNG CẤP BONSAI

CHƯƠNG 8: KỸ THUẬT CHĂM SÓC CÂY BONSAI

CHƯƠNG 9: KIỀNG CỔ VIỆT NAM

6.1. Lý thuyết

CHƯƠNG	NỘI DUNG	SỐ TIẾT	MỤC TIÊU
CHƯƠNG 1 1.1 1.2 1.3 1.4 1.5	ĐẠI CƯƠNG VỀ BONSAI Bonsai là gì? Nguồn gốc Bonsai Đặc điểm của cây Bonsai Yêu cầu chung của 1 cây Bonsai Bonsai ở Trung Quốc	2	4.1.1
CHƯƠNG 2 2.1 2.2 2.3	HÌNH THÁI VÀ CẤU TẠO CÂY BONSAI Hình thái cây Cấu tạo Rêu, cỏ và lớp phủ	2	4.1.2
CHƯƠNG 3 3.1 3.1.1 3.1.2 3.1.3 3.1.4 3.1.5 3.1.6 3.2 3.2.1 3.2.2 3.2.3 3.2.4	PHÂN LOẠI VÀ QUY ƯỚC THẨM MỸ TRONG NGHỆ THUẬT BONSAI Phân loại Bonsai Dựa vào tình trạng của cây Dựa vào trọng lượng hay kích cỡ Dựa vào dáng thế của cây Dựa vào số cây trong chậu Dựa vào đặc điểm của cây Dựa vào chủng loại cây Quy ước thẩm mỹ trong nghệ thuật Bonsai Tổng quan về hình thái của cây Bonsai Chậu cây Bonsai Vị trí của cây trong chậu Đánh giá một tác phẩm Bonsai	2	4.1.1 4.1.2
CHƯƠNG 4 4.1 4.2 4.3	KỸ THUẬT CẮT TỈA CÂY BONSAI Cắt tỉa tạo dáng Cắt tỉa tu bổ Dụng cụ cắt tỉa	3	4.1.3
CHƯƠNG 5 5.1 5.2	KỸ THUẬT UỐN NẮN CÂY BONSAI Dụng cụ và vật liệu uốn nắn Bonsai Cách quấn dây	2	4.1.3

5.3	Cách dẫn dây		
5.4	Cách treo, neo kéo và nê		
5.5	Sửa chữa các khuyết tật		
CHƯƠNG 6	KỸ THUẬT LÃO HÓA CÂY BONSAI	2	4.1.4
	Đỉnh chết (Jin)		
6.1	Lột vỏ (Sharimiki)		
6.2	Bể bông (Sabamiki)		
6.3	Cây nửa sống nửa chết (Tanuki)		
CHƯƠNG 7	NGUỒN CUNG CẤP BONSAI	2	4.1
7.1	Tạo kiểng bonsai từ cây thu thập trong thiên nhiên		
7.2	Tạo kiểng bonsai từ hột		
7.3	Tạo kiểng bonsai từ cành giâm		
7.4	Tạo kiểng bonsai từ chiết cành		
7.5	Tạo kiểng bonsai từ cây ghép		
CHƯƠNG 8	KỸ THUẬT CHĂM SÓC CÂY BONSAI	3	4.1.5
8.1	Những yêu cầu về cấu trúc của chậu		4.2.1
8.2	Tưới nước		
8.3	Bón phân		
8.4	Thời tiết		
8.5	Thay đất trong chậu		
8.6	Đất trồng bonsai		
8.7	Bệnh tật		
CHƯƠNG 9	KIỂNG CỔ VIỆT NAM	2	
9.1	Kiểng cổ Việt Nam		
9.2	Kiểng cổ Nam bộ		

6.2. Thực hành

THỰC HÀNH	NỘI DUNG	SỐ TIẾT	MỤC TIÊU
Bài 1	Thực hành kỹ thuật quấn dây và uốn nắn tại vườn hoa kiểng Đại học Cần Thơ.	5	4.1; 4.2.1; 4.2.3
Bài 2	Tham quan một số cơ sở Bonsai, kiểng cổ trên địa bàn TPCT.	5	4.1; 4.2.1; 4.2.3
Bài 3	Thực hành sử dụng các công cụ, thiết bị tạo lão hóa trên cây Bonsai tại vườn hoa kiểng trường Đại học Cần Thơ.	5	4.2
Bài 4	Thực hành cắt tỉa cây Bonsai tại vườn hoa kiểng trường Đại học Cần Thơ.	5	4.2

7. Phương pháp giảng dạy:

- Giảng viên tóm tắt kế hoạch và nội dung học tập cho sinh viên nắm rõ kế hoạch.
- Trao đổi kiến thức giữa giảng viên và sinh viên, đặt vấn đề và thảo luận trực tiếp trên lớp cũng như trong thực hành.
- Phương pháp giảng dạy trực quan sinh động, có hình ảnh thực tế, video về triển lãm Bonsai tại các hội thi Bonsai trong và ngoài nước, kỹ thuật, các công đoạn chế tác Bonsai.

8. Nhiệm vụ của sinh viên:

Sinh viên phải thực hiện các nhiệm vụ như sau:

- Tham dự tối thiểu 80% số tiết học lý thuyết.
- Tham gia đầy đủ 100% giờ thực hành và có báo cáo kết quả.
- Thực hiện đầy đủ các bài tập nhóm và được đánh giá kết quả thực hiện.
- Tham dự kiểm tra giữa học kỳ.
- Tham dự thi kết thúc học phần.
- Chủ động tổ chức thực hiện giờ tự học.

9. Đánh giá kết quả học tập của sinh viên:

9.1. Cách đánh giá

Sinh viên được đánh giá tích lũy học phần như sau:

TT	Điểm thành phần	Quy định	Trọng số	Mục tiêu
1	Điểm bài tập nhóm	- Báo cáo seminar - Tham gia báo cáo	15%	4.1; 4.2
2	Điểm thực hành	- Kỹ năng thực hành - Tham gia 100% số giờ	15%	4.2
3	Điểm kiểm tra giữa kỳ	- Thi trắc nghiệm	20%	4.1
4	Điểm thi kết thúc học phần	- Thi trắc nghiệm - Tham dự đủ 80% tiết lý thuyết và 100% giờ thực hành. - Bắt buộc dự thi	50%	4.1; 4.2

9.2. Cách tính điểm

- Điểm đánh giá thành phần và điểm thi kết thúc học phần được chấm theo thang điểm 10 (từ 0 đến 10), làm tròn đến một chữ số thập phân.
- Điểm học phần là tổng điểm của tất cả các điểm đánh giá thành phần của học phần nhân với trọng số tương ứng. Điểm học phần theo thang điểm 10 làm tròn đến một chữ số thập phân, sau đó được quy đổi sang điểm chữ và điểm số theo thang điểm 4 theo quy định về công tác học vụ của Trường.

10. Tài liệu học tập:

Thông tin về tài liệu

Số đăng ký cá biệt

CHRISTIAN PESEY and RÉMY SAMSON. 1992. Bonsai basics, A step-by-step Guide to Growing. Training and General Care. Sterling Publishing Company, Inc. 120p.

COLIN LEWIS. 1994. Growing and Displaying Bonsai. Whitecap books Ltd. 124p.

ĐÀO MẠNH KHUYẾN. 1993. Hoa và cây cảnh. Nxb Văn hóa dân tộc. Trang 163-175.

HARRY TOMLINSON. 1994. Bonsai. Dorling Kindersley Limited. London. 216p.

HOÀNG NAM SƠN. 1997. Nghệ thuật tạo hình Bonsai và non bộ Trung Quốc. Nxb Mỹ Thuật. 117 trang.

HUYỀN VĂN THỐI. 1994. Kỹ thuật trồng hoa kiểng trên hộc bao lon, trên sân thượng, trong sân vườn nhà. Nxb Trẻ. 104 trang.

HUYỀN VĂN THỐI. 1996. Kiểng cổ chậu xưa. Nxb trẻ. 128 trang.

JOHN YOSHIO NAKA. 1994. Bonsai techniques I. The Bonsai Institute of California. 269p.

JOHN YOSHIO NAKA. 1996. Bonsai techniques II. The Bonsai Institute of California. 442p.

LÊ CÔNG KIẾT và NGUYỄN THIÊN TỊCH. 2004. Kỹ thuật Bonsai. Nxb Nông nghiệp TPHCM. 234 trang.

NGỌC LAN. 1995. Kỹ thuật trồng Bonsai. Nxb Đồng Nai. 156 trang.

NGUYỄN LY. 1995. Vài quan niệm về nghệ thuật trưng bày một chậu Bonsai. Tạp chí Hoa cảnh số 1/1995. Hội Hoa lan Cây cảnh TP.Hồ Chí Minh. Trang 15.

NGUYỄN VĂN TỐT. 2006. Lựa chọn Bonsai vô chậu. Tạp chí Hoa cảnh số 3/2006. Hội Hoa lan Cây cảnh TP.Hồ Chí Minh. Trang 16.

PETER CHAN. 1996. Bonsai-The art of Growing and keeping miniature trees. Chartwell Books. A Division of Book Sales Inc. 174p.

PHẠM ĐẶNG HUẤN. 2005. Thẩm định tác phẩm Bonsai. Tạp chí Hoa cảnh số 9/2005. Hội Hoa lan Cây cảnh TP.Hồ Chí Minh. Trang 5.

THÁI VĂN THIÊN. 1995. Vài quan điểm về cách đánh giá một tác phẩm Bonsai. Tạp chí Hoa cảnh số 5/1995. Hội Hoa lan Cây cảnh TP.Hồ Chí Minh. Trang 23.

THÁI VĂN THIÊN. 2013. Kỹ thuật Bonsai. Nxb Nông nghiệp TPHCM. 275 trang.

TRẦN HỢP. 1993. Bonsai cây kiểng cổ. Nxb Nông nghiệp. 111 trang.

TRẦN HỢP. 1997. Hoa cây cảnh trong kiến trúc gia thất. Nxb Hà Nội. Trang 213-215.

11. Hướng dẫn sinh viên tự học:

Tuần	Nội dung	Lý thuyết (tiết)	Thực hành (tiết)	Nhiệm vụ của sinh viên
1	Chương 1: ĐẠI CƯƠNG VỀ BONSAI 1.1 Bonsai là gì? 1.2 Nguồn gốc Bonsai 1.3 Đặc điểm của cây Bonsai 1.4 Yêu cầu chung của 1 cây Bonsai 1.5 Bonsai ở Trung Quốc	2	0	- Nghiên cứu trước: - Đọc thêm tài liệu về Bonsai.
2	Chương 2: HÌNH THÁI VÀ CẤU TẠO CÂY BONSAI 2.1 Hình thái cây 2.2 Cấu tạo 2.3 Rêu, cỏ và lớp phủ	2	0	- Nghiên cứu trước. - Nắm vững kiến thức đã học. - Đọc thêm tài liệu.
3	Chương 3: PHÂN LOẠI VÀ QUY ƯỚC THẨM MỸ TRONG NGHỆ THUẬT BONSAI. 3.1 Phân loại Bonsai 3.2 Dựa vào tình trạng của cây 3.3 Dựa vào trọng lượng hay kích cỡ 3.4 Dựa vào dáng thế của cây 3.5 Dựa vào số cây trong chậu 3.6 Dựa vào đặc điểm của cây 3.7 Dựa vào chủng loại cây 3.8 Quy ước thẩm mỹ trong nghệ thuật Bonsai 3.9 Tổng quan về hình	2	5	- Nghiên cứu trước. - Xem lại nội dung Chương 1, Chương 2. đã học ở học phần trước. - Đọc thêm tài liệu trước.

	thái của cây Bonsai 3.10 Chậu cây Bonsai 3.11 Vị trí của cây trong chậu 3.12 Đánh giá một tác phẩm Bonsai			
4	Chương 4: KỸ THUẬT CẮT TỈA CÂY BONSAI 4.1 Cắt tỉa tạo dáng 4.2 Cắt tỉa tu bổ 4.3 Dụng cụ cắt tỉa	3	5	- Nghiên cứu trước. - Xem lại nội dung đã học ở học phần trước. - Đọc thêm tài liệu trước. - Nắm vững lý thuyết và kỹ thuật cắt tỉa tạo dáng Bonsai. - Thực hành tạo dáng.
5	Chương 5: KỸ THUẬT UỐN NẮN CÂY BONSAI 5.1 Dụng cụ và vật liệu uốn nắn Bonsai 5.2 Cách quấn dây 5.3 Cách dẫn dây 5.4 Cách treo, neo kéo và nê 5.5 Sửa chữa các khuyết tật	2	5	- Nghiên cứu trước. - Xem lại nội dung đã học ở học phần trước. - Đọc thêm tài liệu trước. - Thực hành các kỹ thuật uốn nắn cây Bonsai.
6	Chương 6: KỸ THUẬT LÃO HÓA CÂY BONSAI 6.1 Đỉnh chết (Jin) 6.2 Lộ vỏ (Sharimiki) 6.3 Bề bông (Sabamiki) 6.4 Cây nửa sống nửa chết (Tanuki)	2	5	- Nghiên cứu trước. - Xem lại nội dung đã học ở học phần trước. - Đọc thêm tài liệu trước. - Nắm vững lý thuyết và kỹ thuật cắt tỉa tạo dáng Bonsai. - Thực hành kỹ thuật lão hóa Bonsai.
7	Chương 7: NGUỒN CUNG CẤP BONSAI 7.1 Tạo kiểng bonsai từ cây thu thập trong thiên nhiên 7.2 Tạo kiểng bonsai từ hạt 7.3 Tạo kiểng bonsai từ	2		- Nghiên cứu trước. - Xem lại nội dung đã học ở học phần trước, nắm vững các kỹ thuật trong phần thực hành đã học. - Đọc thêm tài liệu trước.

	cảnh giâm 7.4 Tạo kiểng bonsai từ chiết cành 7.5 Tạo kiểng bonsai từ cây ghép			
8	Chương 8: KỸ THUẬT CHĂM SÓC CÂY BONSAI 8.1 Những yêu cầu về cấu trúc của chậu 8.2 Tưới nước 8.3 Bón phân 8.4 Thời tiết 8.5 Thay đất trong chậu 8.6 Đất trồng bonsai 8.7 Bệnh tật	3		- Ôn lại các kiến thức đã học. - Tìm đọc thêm tài liệu về Bonsai. - Chuẩn bị câu hỏi thảo luận trên lớp.
9	Chương 9: KIỂNG CỔ VIỆT NAM 9.1 Kiểng cổ Việt Nam 9.2 Kiểng cổ Nam bộ	2		- Nghiên cứu trước. - Đọc tài liệu tham khảo thêm.

Cần Thơ, ngày ... tháng ... năm 20...

TL. HIỆU TRƯỞNG
TRƯỞNG KHOA/GIÁM ĐỐC VIỆN/
GIÁM ĐỐC TRUNG TÂM

TRƯỞNG BỘ MÔN

